LITEKO Lietuvos teismų informacinė sistema

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška Detali paieška Pagalba

Pavadinimas: [2019-10-15][nuasmeninta nutartis byloje][e2T-77-381-2019].docx
Bylos nr.: e2T-77-381/2019
Bylos rūšis: civilinė byla
Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Raktiniai žodžiai:
Teisiniai terminai:
Šalys:

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
RMD GRAINS S.A.L.	2743776	pareiškėjas
FENIX COMODITIES PC	LP017683	suinteresuotas asmuo

Kategorijos:

13.5.2. Bylos dėl ne Europos Sąjungos teismų sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3. CIVILINIS PROCESAS

13.5. Bylos, kuriose spręsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3.6. Tarptautinis civilinis procesas

3.6.6. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti

13. BYLOS SU TARPTAUTINIU ELEMENTU

?

Civilinė byla Nr. e2T-77-381/2019
Teismo proceso Nr. 2-60-3-00067-2019-6
Procesinio sprendimo kategorija 3.6.6

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. spalio 15 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Mariaus Bajoro, Artūro Driuko (kolegijos pirmininko ir pranešėjo) ir Egidijos Tamošiūnienės,

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo **pareiškėjos „RMD Grains S. A. L.“ prašymą** pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje FOSFA International arbitražo teismo 2019 m. birželio 13 d. sprendimą Nr. 4593, suinteresuotas asmuo – „Fenix Comodities PC“.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

1. Pareiškėja Libano bendrovė „RMD Grains S. A. L.“ kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą, prašydama pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje FOSFA International arbitražo teismo (toliau – Arbitražo teismas) 2019 m. birželio 13 d. sprendimą Nr. 4593, kuriuo iš suinteresuoto asmens Jungtinės Karalystės bendrovės „Fenix Comodities PC“ pareiškėjos naudai priteista 2 336 889,59 Eur suma ir 3 proc. dydžio metinės palūkanos, mokamos kas ketvirtį nuo 2018 m. sausio 19 d. iki arbitražo sprendimo visiško įvykdymo;
101 925,00 USD dydžio žalos atlyginimas ir 4 proc. dydžio metinės palūkanos, mokamos kas ketvirtį nuo 2018 m. sausio 26 d. iki arbitražo sprendimo visiško įvykdymo; 12 762,50 GBP dydžio FOSFA išlaidų ir mokesčių.
2. Pareiškėja nurodė, kad 2017 m. lapkričio 16 d. sudarė sutartį, kuria „Fenix Comodities PC“ įsipareigojo parduoti pareiškėjai 7 000 metrinių tonų Ukrainos kilmės naujojo derliaus sojos pupelių. Pristatymo

sąlygos – prieplauka Nikolajeve ar Južne, FOBST. Pareiškėja 2018 m. sausio 18 d. sumokėjo suinteresuotam asmeniui už prekes 2 336 889,59 Eur, lėšas pervesdama į UAB „Paysera LT“ sąskaitą Vilniuje (šiuo metu lėšos yra pervestos ir saugomos Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos depozitinėje sąskaitoje), tačiau „Fenix Comodities PC“ nepateikė pareiškėjai visų būtinų dokumentų, pagal kuriuos pareiškėja turėjo teisę įgyti sutartyje nurodytas prekes. Suinteresuotas asmuo geranoriškai gautų pinigų negrąžino, todėl tarp šalių kilo ginčas, kuris buvo išspręstas prašomu pripažinti ir leisti vykdyti Arbitražo teismo sprendimu. Bendrovė „Fenix Comodities PC“ iki šiol Arbitražo teismo sprendimo neįvykdė, todėl pareiškėja, atsižvelgdama į tai, kad Lietuvoje yra „Fenix Comodities PC“ formaliai priklausančių piniginių lėšų, prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Arbitražo teismo sprendimą teikia Lietuvos Respublikoje.

3. Pareiškėjos teigimu, nagrinėjamu atveju egzistuoja visos sąlygos sprendimui pripažinti ir leisti jį vykdyti. 1958 m. Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – Niujorko konvencija) V straipsnyje įtvirtintų pagrindų nepripažinti Arbitražo teismo sprendimo nėra. Abi arbitražinį susitarimą sudariusios šalys yra pagal teisės aktus įsteigti ir įregistruoti juridiniai asmenys, o arbitražinis susitarimas yra galiojantis. Suinteresuotam asmeniui buvo tinkamai pranešta apie arbitražo procesą. Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl piniginių lėšų grąžinimo ir žalos atlyginimo pagal sutartį, o tokio pobūdžio ginčas akivaizdžiai patenka į arbitražinio susitarimo galiojimo sritį. Nė viena iš šalių nereiškė pretenzijų dėl arbitražo proceso, Arbitražo teismo sprendimas yra įsiteisėjęs ir vykdytinas. Be to, Arbitražo teismo sprendimo pripažinimas neprieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai.

4. Suinteresuotam asmeniui Jungtinės Karalystės bendrovei „Fenix Comodities PC“ pareiškėjos prašymas, pranešimas apie bylos nagrinėjimo datą, vietą ir laiką bei siūlymas pateikti atsiliepimą į pareiškėjos prašymą įteikti 2019 m. rugsėjo 19 d. (registruotos pašto siuntos Nr. RE117330423LT), tačiau suinteresuotas asmuo atsiliepimo į pareiškėjos prašymą nepateikė.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

5. Byloje nustatyta, kad pareiškėja Libano bendrovė „RMD Grains S. A. L.“ kreipėsi į FOSFA International arbitražo teismą dėl prekių vertės grąžinimo ir nuostolių priteisimo iš „Fenix Comodities PC“. Arbitražo teismas 2019 m. birželio 13 d. sprendimu Nr. 4593 iš suinteresuoto asmens Jungtinės Karalystės bendrovės „Fenix Comodities PC“ pareiškėjos naudai priteisė: 2 336 889,59 Eur sumą ir 3 proc. dydžio metines palūkanas, mokamas kas ketvirtį nuo 2018 m. sausio 19 d. iki arbitražo sprendimo visiško įvykdymo; 101 925,00 USD dydžio žalos atlyginimą ir 4 proc. dydžio metines palūkanas, mokamas kas ketvirtį nuo 2018 m. sausio 26 d. iki arbitražo sprendimo visiško įvykdymo; 12 762,50 GBP dydžio FOSFA išlaidas ir mokesčius.

6. Užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas yra teisinės galios šiam sprendimui suteikimas Lietuvos Respublikoje, jo prilyginimas nacionalinio teismo ar arbitražo sprendimui. Tik pripažintas užsienio arbitražo sprendimas sukelia teisinius padarinius Lietuvos Respublikoje, įgyja *res judicata* (įsiteisėjęs teismo sprendimas) galią ir gali būti vykdomas (CPK 809 straipsnio 1 dalis, Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo (toliau – KAĮ) 51 straipsnio 4 dalis). Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo sąlygas nustato Niujorko konvencija (CPK 810 straipsnio 6 dalis, KAĮ 51 straipsnio 1 dalis).

7. Tiek pagal galiojančias CPK ir KAĮ nuostatas, tiek pagal suformuotą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, teismui, sprendžiančiam užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo tokį sprendimą vykdyti klausimus, suteiktos aiškiai apibrėžtos arbitražo teismo sprendimo tikrinimo galios. Pirma, Niujorko konvencijos V straipsnyje numatytas baigtinis galimų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų sąrašas, todėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūra reiškia Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtintų pagrindų buvimo ar nebuvimo patikrinimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011). Antra, net ir vertinant arbitražo teismo sprendimą remiantis Niujorko konvencijos V straipsnyje išvardytais pagrindais, teismo atliekamas vertinimas jokiais atvejais negali būti toks išsamus, kad prilygtų arbitražo teismo sprendimo ar kai kurių jame nagrinėtų klausimų peržiūrėjimui iš esmės. Taigi teismas, nagrinėjantis arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimą, neturi teisės nagrinėti bylą iš esmės, aiškintis, ar arbitrai teisingai nustatė faktines bylos aplinkybes, ar teisingai ištyrė bei įvertino įrodymus, ar tinkamai aiškino ir taikė teisės normas ir pan.

8. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinti arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindai, kurie yra taikomi tik tada, kai to reikalauja arbitražo šalis, prieš kurią yra priimtas prašomas pripažinti ir leisti vykdyti užsienio valstybės arbitražo teismo sprendimas. Todėl būtent šiai šaliai tenka

pareiga įrodyti aplinkybes, sudarančias užsienio valstybės arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindą. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalis nustato, kad užsienio valstybėje priimtą arbitražo teismo sprendimą pripažinti ar leisti vykdyti gali būti atsisakyta, kai prašo ta pusė, prieš kurią jis nukreiptas, tik tada, jei ši pusė pateikia tos vietos, kur prašoma pripažinti ir vykdyti, kompetentingoms valdžios institucijoms įrodymą, kad: a) II straipsnyje nurodyto susitarimo pusės pagal joms taikomą įstatymą buvo kuriuo nors mastu neveiksnios arba šis susitarimas negalioja pagal įstatymą, kuriam pusės tą susitarimą subordinavo, o nesant tokio nurodymo – pagal tos šalies, kur buvo padarytas sprendimas, įstatymą, arba b) pusei, prieš kurią padarytas sprendimas, nebuvo reikiamai pranešta apie arbitro paskyrimą ar apie arbitražo nagrinėjimą arba dėl kitų priežasčių ši pusė negalėjo pateikti savo pasiaiškinimų, arba c) nurodytasis sprendimas buvo padarytas dėl ginčo, kurio nenumato arbitražinis susitarimas arba neapima arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje sąlygos, arba tame sprendime yra nuostatų tokiais klausimais, kurių neapima arbitražinis susitarimas ar arbitražinė išlyga sutartyje; tačiau jeigu nuostatai tais klausimais, kuriuos apima arbitražinis susitarimas ar išlyga, gali būti atskirti nuo tų, kurių neapima šis susitarimas ar išlyga, tai ta arbitražo sprendimo dalis, kurioje yra nuostatai arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje apimamais klausimais, gali būti pripažįstama ir vykdoma, arba d) arbitražo institucijos sudėtis ar arbitražo procesas neatitiko pusių susitarimo arba, nesant tokio susitarimo, neatitiko tos šalies, kurioje vyko arbitražas, įstatymų, arba e) sprendimas pusėms dar nebuvo galutinis arba jo vykdymą panaikino ar sustabdė tos šalies, kurioje jis buvo padarytas, arba tos šalies, kurios įstatymai taikomi, kompetentinga valdžios institucija.

9. Nagrinėjamu atveju suinteresuotas asmuo „Fenix Comodities PC“ atsiliepimo į pareiškėjos prašymą nepateikė, todėl teisėjų kolegija Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje nurodytų pagrindų neanalizuoja, dėl jų nepasisako ir tikrina tik tai, ar neegzistuoja Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje įtvirtinti užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindai, dėl kurių buvimo teismas turi spręsti *ex officio* (savo iniciatyva), t. y. kiekvienu atveju, nepriklausomai, ar šalis, prieš kurią nukreiptas užsienio valstybės arbitražo sprendimas, jais remiasi (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011).

10. Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a) punkte nurodyta, kad arbitražo teismo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, kai ginčo objektas pagal šalies, kurioje prašoma pripažinti ir vykdyti arbitražo teismo sprendimą, įstatymus negali būti arbitražo dalykas. Lietuvos apeliacinis teismas šioje byloje tokių aplinkybių nenustatė. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad „RMD Grains S. A. L.“ į Arbitražo teismą kreipėsi dėl lėšų grąžinimo ir nuostolių priteisimo, suinteresuotam asmeniui neįvykdžius sutartinių įsipareigojimų. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad lėšų priteisimas ir nuostolių atlyginimas, kylantis iš tokių šalis (privačius juridinius asmenis) siejančių sutartinių teisinių santykių gali būti arbitražinio nagrinėjimo dalykas (KAĮ 12 straipsnis), t. y. šiuo atveju neegzistuoja Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a) punkte įtvirtintas atsisakymo pripažinti užsienio arbitražo teismo sprendimą pagrindas.

11. Vadovaujantis Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punktu užsienio arbitražo sprendimą gali būti atsisakoma pripažinti ir leisti vykdyti tuo atveju, kai to sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja šios šalies viešajai tvarkai.

12. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nuosekliai formuojamoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje yra nurodęs, kad sąvoka „viešoji tvarka“ tarptautinio arbitražo doktrinoje ir praktikoje aiškinama kaip tarptautinė viešoji tvarka, apimanti fundamentalius sąžiningo proceso principus, taip pat imperatyviąsias teisės normas, įtvirtinančias pagrindinius ir visuotinai pripažintus teisės principus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. kovo 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-179/2006; 2019 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-182-969/2019). Dėl to ne bet koks prieštaravimas imperatyviosioms Lietuvos Respublikos teisės normoms gali būti pakankamas pagrindas atsisakyti pripažinti užsienio arbitražo sprendimą. Viešosios tvarkos pažeidimu pripažįstami atvejai, kai nustatoma, kad užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarautų Konstitucijos įtvirtintiems pagrindiniams teisės principams ir moralės normoms, pripažįstamiems tarptautiniu mastu, taip pat kai arbitražo sprendimas ar arbitražinis susitarimas išgautas prievarta, apgaule ar grasinimu ir kt. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugsėjo 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-443/2008). Kasacinio teismo atlikta užsienio valstybių teismų praktikos, aiškinant Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punkte įtvirtintos viešosios tvarkos sampratą, analizė patvirtina, jog tiek Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, tiek ir užsienio teismų praktika šiuo klausimu iš esmės sutampa ir lemia itin siaurą tarptautinės viešosios tvarkos išlygos aiškinimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-363/2014).

13. Nagrinėjamu atveju teisėjų kolegija jokių aplinkybių, leidžiančių daryti išvadą, kad prašomas pripažinti ir leisti vykdyti Arbitražo teismo sprendimas prieštarautų viešajai tvarkai, nenustatė.

14. Kadangi nagrinėjamoje byloje nėra nustatyta Niujorko konvencijos V straipsnio 1 ir 2 dalyje nurodytų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų, teisėjų kolegija sprendžia, jog Arbitražo teismo

2019 m. birželio 13 d. sprendimas Nr. 4593 yra pripažintinas ir leidžiama jį vykdyti Lietuvos Respublikoje.

15. Patenkinus prašymą pripažinti bei leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Arbitražo teismo sprendimą, pareiškėja „RMD Grains S. A. L.“ įgijo teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (CPK 93 straipsnis). Teismui pateikti dokumentai įrodo, kad pareiškėja patyrė 4 178,46 Eur bylinėjimosi išlaidų, kurias sudaro 10,46 Eur išlaidos už vertimus bei 4 168 Eur išlaidos už teisines paslaugas (pozicijos derinimą su klientu, pareiškimo parengimą ir pateikimą, prašymo dėl trūkumų šalinimo parengimą ir pateikimą, prašymo dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo rengimą ir pateikimą).

16. Pareiškėjos išlaidos teisinėms paslaugoms neviršija pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (toliau – Rekomendacijos) 7, 8.2 ir 8.16 punktus nustatytų tokių paslaugų maksimalių dydžių. Tačiau teisėjų kolegija pažymi, kad byla yra nesudėtinga, nereikalaujanti daug specialių žinių, pareiškėjos pateikti procesiniai dokumentai yra nedidelės apimties, todėl jų parengimas neturėjo pareikalauti didelių pareiškėjos advokatės darbo laiko sąnaudų. Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes bei vadovaudamasi Rekomendacijų 2 punktu, teisėjų kolegija sprendžia, kad yra pagrindas sumažinti priteistinų atstovavimo išlaidų dydį iki 1 000 Eur.

17. Išlaidos vertimams (10,46 Eur) laikytinos pagrįstomis, todėl pareiškėjai iš suinteresuoto asmens iš viso priteistina 1 010,46 Eur bylinėjimosi išlaidų.

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 98 straipsniu, 810 straipsnio 6 dalimi, 811[1], 813 straipsniais, Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsniu,

n u t a r i a :

Pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje FOSFA International arbitražo teismo 2019 m. birželio 13 d. sprendimą Nr. 4593, kuriuo nuspręsta, kad:

„Bendrovė „Fenix Comodities PC“, nepateikusi transportavimo dokumentų originalų, turi sumokėti bendrovei „RMD Grains S. A. L.“ 2 336 889,59 Eur (du milijonus tris šimtus trisdešimt šešis tūkstančius aštuonis šimtus aštuoniasdešimt devynis eurus ir penkiasdešimt devynis centus), t. y. grąžinti visą sutartyje nustatytą 7 550 metrinių tonų Ukrainos kilmės sojos pupelių, pristatytų į jūrų laivą „Zeko Y“, vertę, t. y. 309,5219 Eur už metrinę toną, ir 3 proc. (trijų procentų) metines palūkanas, mokant jas kas ketvirtį nuo 2018 m. sausio 19 d. iki visiško sprendimo įvykdymo.

Už žalą dėl įsipareigojimų neįvykdymo bendrovė „Fenix Comodities PC“ turi sumokėti bendrovei „RMD Grains S. A. L.“ 101 925,00 USD (vieną šimtą vieną tūkstantį devynis šimtus dvidešimt penkis Jungtinių Amerikos Valstijų dolerius), t. y. 380,00 USD už metrinę toną sutarties kainos ir prekių rinkos vertės įsipareigojimų neįvykdymo dieną skirtumą, 393,50 USD už pagal sutartį pristatytas 7 550 metrinių tonų ir 4 proc. (keturių procentų) metinių palūkanų, mokant jas kas ketvirtį nuo 2018 m. sausio 26 d. iki visiško sprendimo įvykdymo.

Su šiuo arbitražo sprendimu susijusius 12 762,50 GBP (dvylikos tūkstančių septynių šimtų šešiasdešimt dviejų svarų ir penkiasdešimties pensų) mokesčius, sąnaudas ir išlaidas apmoka bendrovė „Fenix Comodities PC“. Jeigu bendrovei „RMD Grains S. A. L.“ teko apmokėti dalį ar visas tokias išlaidas, ji turi teisę nedelsiant jas susigrąžinti.“

Priteisti pareiškėjai Libano bendrovei „RMD Grains S. A. L.“ (juridinio asmens kodas 2743776) iš suinteresuoto asmens Jungtinės Karalystės bendrovės „Fenix Comodities PC“ (juridinio asmens kodas LP017683) 1 010,46 Eur (vieną tūkstantį dešimt eurų ir keturiasdešimt šešis euro centus) bylinėjimosi išlaidų.

Ši nutartis įsiteisėja nuo jos priėmimo dienos ir per 30 dienų gali būti skundžiama kasaciniu skundu Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Teisėjai Marius Bajoras

Artūras Driukas

Egidija Tamošiūnienė

Paminėta tekste:

- CPK 809 str. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo teisinė reikšmė
- CPK 810 str. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo sąlygos
- CPK
- 3K-3-323/2011
- 3K-7-179/2006
- e3K-3-182-969/2019
- 3K-3-443/2008
- 3K-3-363/2014
- CPK 93 str. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas